

ੴ

ਗੁਰਬਾਨੀ ਵਿਚਾਰ

GURBANI CONTEMPLATION

62

ਸ਼ਬਦ

SHABAD

WORDLESS-WORD

ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ, ਕੇ ਵਿਰਲਾ ਬੁਝੈ

Rare is the Person who Understands *Shabad*

PART – 5

‘KHOJI’

ਭਾਗ 5

ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਦੋ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਸਰੂਪ ਹਨ :—

- 1) **ਸਥੂਲ ਸਰੂਪ** :—ਰੰਗ-ਬਰੰਗਾ, ਕੋੜਾ-ਕੁਸ਼ੇਲਾ ਘੋਲੂਆ (Alcoholic Solution) ਹੈ।
- 2) **ਸੂਖਮ ਸਰੂਪ** :—ਜਦ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਪੀਤਾ ਜਾਏ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਸਾਡੇ ਮਨ, ਤਨ, ਬੁੱਧੀ ਉੱਤੇ ਅਨੋਖਾ ਜਿਹਾ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਸਰੂਰ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

'ਸਰੂਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ, ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਰੂਪ ਸਮਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾ ਸਥੂਲ ਸਰੂਪ—ਦੇਖਣ, ਬੋਲਣ, ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਕਲਪਨਾ ਤਾਈਂ ਸੀਮਤ ਹੈ।
ਦੂਜਾ ਸੂਖਮ ਸਰੂਪ—ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਵਲਵਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪਰਵਿਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਨੋਖੀ :—

ਖੁਸ਼ੀ
 ਚਾਉ
 ਉਮਾਹ
 ਖੇੜਾ
 ਫੁਰਤੀ
 ਬੇ-ਪ੍ਰਵਾਹੀ
 ਮਸਤੀ
 ਬਿਸਮਾਦੀ
 ਨਸ਼ਦੀ ਅੱਖਾਂ
 ਚਮਕਦਾ ਚਿਹਰਾ
 ਥਥਲਾ ਬੋਲ
 ਰੁਣ-ਬੁਣ
 ਦਲੇਰੀ
 ਹਉਮੋ

SHABAD Part-5

Alcohol has two separate forms:-

- 1) **Gross form:** - Colourful, alcoholic Solution
- 2) **Subtle form:** - When alcohol is consumed, it has an unusual effect on the mind, body and intellect. This effect is called 'intoxication'.

The **first (gross) form** diffuses or disappears into the **second (subtle) form** of intoxication.

The **first gross form** – is limited to sight, speech, hearing and imagination.

The **second subtle form** – makes itself discernable in the physical, mental, emotional state through which the manifestation of some **unique**,

happiness
 joy
 exuberance
 bloom
 nimbleness
 carefree ness
 intoxication
 wondrousness
 intoxicated eyes
 flushed face
 stuttering
 tingling melody
 braveness
egotism

ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਰੂਪ ਦਾ ਗਿਆਨ—ਫੋਕਾ, ਦਿਮਾਗੀ ਕਲਪਨਾ ਤਾਈਂ ਸੀਮਤ ਹੈ।

ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ, 'ਸ਼ਰਾਬ' ਦਾ ਸਰੂਪ ਬਿਲਕੁਲ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤਨ-ਮਨ ਅੰਦਰ, ਉਪਰ ਦਸਿਆ ਅਨੋਖਾ 'ਸਰੂਰ' ਉਪਜਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਜਾਕੇ, 'ਸਰੂਰ' ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

'ਸ਼ਰਾਬ':—ਅੱਖਰਾਂ, ਬੋਲੀ, ਖਿਆਲਾਂ ਤਾਈਂ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਪਰ
'ਸਰੂਰ':—ਸਰੀਰ, ਮਨ-ਬੁਧੀ ਦੇ ਰਗੋਰੇਸ਼ੇ ਵਿਚ ਧੱਸ, ਵੱਸ, ਰਸ ਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪੱਖ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਅਲੌਕਿਕ ਜਲਵ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਸਰੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ 'ਸਰੂਰ', ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਅੰਤੀਵ ਅਉਗੁਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਸਰੂਰ ਤਾਂ ਆਰਜ਼ੀ ਹੈ, ਬੜੇ ਚਿਰ ਮਗਰੋਂ ਲਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਗਰੋਂ 'ਟੋਟ' ਪੈਂਦੀ ਹੈ—ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਭੀ ਭੇੜੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ 'ਉਲਟ'—'ਸਬਦ' ਜਾਂ 'ਨਾਮ' ਦਾ ਆਤਮਿਕ 'ਸਰੂਰ' ਸਦਾ ਇਕ ਸਾਰ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਗਿਆਸੂ ਨੂੰ ਨਿਤ ਨਵੇਂ 'ਰਸ-ਰੰਗ' ਵਿਚ ਮਸਤ ਕਰੀ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਲਾਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਰੂਪ, 'ਤੱਤ-ਸਬਦ' ਦੀ ਖੁਮਾਰੀ ਦਿਨ ਰਾਤ ਚੜ੍ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

“ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਵਤ ਸਦ ਹੀ ਰਾਤਾ ॥

ਆਨ ਰਸਾ ਖਿਨ ਮਹਿ ਲਹਿ ਜਾਤਾ ॥

ਹਰਿ ਰਸ ਕੇ ਮਾਤੇ ਮਨਿ ਸਦਾ ਅਨੰਦ ॥

ਆਨ ਰਸਾ ਮਹਿ ਵਿਆਪੇ ਚਿੰਦ ॥ ੧ ॥

ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਵੈ ਅਲਮਸਤੁ ਮਤਵਾਰਾ ॥

ਆਨ ਰਸਾ ਸਭਿ ਹੋਛੇ ਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ (ਪੰਨਾ—377)

ਹਾਂ ਜੀ—ਅੰਤਰ ਆਤਮੇ 'ਗੁਰ ਸਬਦ' ਦੇ 'ਗੱਜਣ' ਅਥਵਾ 'ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਹੋਣ

ਨਾਲ, ਮਨ, ਤਨ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਵਿਚ :—

ਰਸ ਭਿੰਨੜੀ 'ਝਰਨਾਹਟ'

ਅਨੰਦ ਦੀ 'ਕੰਬਣੀ'

'ਆਤਮ-ਹਿੰਡੋਲਾ'

takes place.

The knowledge of the first form of alcohol is **hollow, intellectual and is limited to the imagination.**

Going within the body, the form of 'alcohol' changes completely, and in the mind and body, an **extraordinary 'intoxication'** develops. In other words **the alcohol that goes within us takes the form of 'intoxication'.**

'Alcohol': is limited to words, language and thoughts, but

'Intoxication': thrusting, inhabiting and diffusing itself into **every fibre of the body, mind and intellect, shows its unmistakable play in every aspect of mental life.** To put it another way, the form that the 'intoxication' of alcohol takes, is the manifestation of alcohol's innate demerits.

This intoxication of the alcohol is **temporary.** It wears off after a while and after that the **'hangover' takes over.** With this, the condition of the drunkard is worse off than before.

The (exact) opposite of this, **Divine 'intoxication'** of the '**Shabad'-Wordless-Word**' or '**Naam**' is remains permanently, is stable and keeps the seeker intoxicated in the ever new state of pleasurable '**relish of love**'. This Divine form's manifestation, **the intoxication of the 'Essence-word' remains active day and night.**

He, who drinks God's elixir, ever remains imbued, while other essences wear off in an instant

All other relishes wear off in a moment

Intoxicated with Lord's essence one is ever happy in mind

In other revelments, anxiety befalls one ||1||

He who drinks God's Nectar is inebriated and intoxicated.

All other pleasure are but paltry (vain) O man. Pause.

377

O Yes! with the 'thunder' or 'manifestation of the 'Guru's Shabad' in the mind, body and the soul:-

the sweet enjoyable 'tremor'

the 'shiver' of bliss

the 'soul-swing'

ਆਤਮ-ਰਸ ਦਾ 'ਵਾਵਰੋਲਾ'
ਆਤਮ 'ਮਹਾਂ-ਰਸ'
'ਆਤਮ-ਮੌਜ'
ਆਤਮ ਲਹਿਰ
ਮਿਠੜੀ ਆਤਮਿਕ 'ਥਰ-ਕੰਬਣੀ'
ਮਸਤ-ਅਲਮਸਤ 'ਸਦਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ'
'ਖਰੀ-ਖੁਮਾਰੀ'
'ਬੰਦ-ਖੁਮਾਰੀ'
'ਚਰਨ ਕਮਲ ਕੀ ਮੌਜ'

ਸੁਤੇ-ਸਿਧ ਉਪਜਦੀ ਅਤੇ ਪਰਵਿਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਇਹ ਉਚਮ-ਉਚੀ, ਸੂਚਮ-ਸੂਚੀ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ 'ਤੱਤ ਸਬਦ' ਨੂੰ

ਸੁਣਨ
ਬੁੱਝਣ
ਸੀਝਣ
ਚੀਨਣ
ਪਹਿਚਾਨਣ
ਵਿਚਾਰਨ
ਪਿਆਰਨ
ਕਮਾਉਣ
ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ

ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਲੋੜ ਹੈ ।

ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ-ਰੂਪ 'ਸਬਦ' ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਸਥੂਲ ਕੰਨ ਨਾਲ ਹੀ 'ਸੁਣਨ', ਵਿਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ, ਤੇ ਏਸੇ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ 'ਮੰਜ਼ਿਲ' ਸਮਝੀ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ।

ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਤੱਤ-ਸਬਦ', ਸਿਰਫ ਅੰਦਰਲੇ ਅਨੁਭਵੀ 'ਸੁਰਤਿ' ਰੂਪੀ 'ਕੰਨ' ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

“ਓਥੇ ਅਨਹਦ ਸਬਦ ਵਜਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ,
ਗੁਰਮਤੀ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਵਣਿਆ ॥” (ਪੰਨਾ—124)
“ਪਿਰੁ ਰੀਸਾਲੂ ਤਾ ਮਿਲੈ, ਜਾ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਸੁਣੈ ॥” (ਪੰਨਾ—17)

the emotions of soul's relish
the 'greatest relish' of the soul
the 'joy of the soul'
the waves of the soul
the sweet divine 'shiver'
carefree 'ever-alertness'
'pure ecstasy'
'ever present intoxication'
'joy of the Lord's Lotus Feet'

spontaneously spring forth and appear.

For obtaining this highest of the highest, purest of the purest Divine State, it is **absolutely essential** that we –

listen
unravel
discover
find
recognise
contemplate
love
cultivate
experience

the 'Essence Shabad or Wordless-Word'.

But we are contented with the '**listening**' of *Gurbani's Shabad* or Wordless-Word form, with our **gross ears** and keep believing this (practice) to be the **divine destination**.

But according to *Gurbani*, the truth is that the 'Essence-Shabad or Wordless-Word' can only be heard or experienced with the **ears of our internal, intuition-filled consciousness**.

There the unstruck music plays day and night. Through the Guru's instruction this celestial strain is heard 124

If she hearkens to the Guru's instructions, it is then, that the Joyous Beloved meets 17

“ਸਬਦਿ ਸੁਣੀਐ ਸਬਦਿ ਬੁਝੀਐ,
 ਸਚਿ ਰਹੈ ਲਿਵਲਾਇ ॥” (ਪੰਨਾ—429)
 “ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੁ ਜਾ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਏ ॥” (ਪੰਨਾ—1343)

ਜਦ ਤਾਈਂ ਸਾਡੀ ਬਿਰਤੀ-ਸੁਰਤੀ ‘ਬਾਹਰਮੁਖੀ’ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਸਰੀਰਕ ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ‘ਸਬਦ’ ਅਥਵਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੁਣਨੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਦ ‘ਸਬਦ-ਸੁਰਤਿ’ ਦੇ ਮੇਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰਤੀ ‘ਅੰਤਰਮੁਖੀ’ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ ‘ਅਨੁਭਵ’ ਦੁਆਰਾ ‘ਅਨਹਦ ਧੁਨੀ’ (Divine Music) ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ :—

ਸਬਦ-ਸੁਣੀ
 ਨਾਮ-ਧੁਨੀ
 ਅਨਹਦ-ਨਾਦ
 ਅਨਹਦ-ਬੁਨਕਾਰੀ
 ਅਨਹਦ-ਸਬਦ

ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਸਾਡੇ ਸਰੀਰਕ ਕੰਨ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੀ ਬੋਲੀ ਯਾ ਬਾਣੀ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ

ਆਤਮ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪੀ ‘ਤਤ-ਸਬਦ’, ਨਾਮ, ਧੁਨੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਨ ।

ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਨਾਲ-ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਉਗਣ ਤੇ ਕਲੇਸ਼, ਸਹਜ-ਸੁਭਾਇ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ‘ਚਾਨਣ’ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਐਨ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ‘ਸਬਦ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ ਅਨੁਭਵੀ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜੀਵ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਬਰਕਤਾਂ ਸੁਤੇ-ਸਿਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਇਹਨਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਆਤਮਿਕ ਬਰਕਤਾਂ ਤੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ, ਕੁਝ ਕੁ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚਾਰ ਹੇਠਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ‘ਹਉਮੈ’ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਦੀਰਘ ਰੋਗ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਹਉਮੈ ਦੀ ਕੋਈ ਹਸਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਨ ਦਾ ਭਰਮ-ਭੁਲ ਵਾ ਹੈ । ਮਾਇਆ ਦੇ ਅੰਧ ਗੁਬਾਰ, ਅਥਵਾ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿਚੋਂ ਹਉਮੈ ਉਪਜਦੀ ਹੈ ।

Hear thou the Name, understand thou the Name, and keep thou thy attention fixed on the True Name 429

When man heart the Lord's Name, he becomes emancipated in life 1343

As long as our attention and consciousness is ‘focused externally’, we listen to the *Shabad* or *Gurbani* with **our physical ears**, but when the consciousness becomes ‘focused internally’ with the linking up of the ‘*Shabad* or *Word-Consciousness*’, then through ‘**intuition**’, **Divine Music** will be heard within the soul. This has been referred to as:-

hearing of the *Shabad*-Wordless-Word
Naam sound-current
 unstruck sound
 unstruck melody
 unstruck Word.

Our physical ears can only listen to the written language or the spoken word.

They are not **capable of listening to the ‘Essence-Word’** form of Divine Manifestation namely *Naam*, **sound melody**, etc.

With the rising of the sun all the demerits and conflicts of the darkness spontaneously, automatically disappear. On the other side, with the coming of the ‘light’, **all the blessings of the sun become available by themselves**.

Exactly in the same way, through the Intuitional Manifestation of the *Shabad* or *Wordless-Word*, within the innate self, both mental and spiritual blessings become spontaneously available.

The following short discussion describe a few of these numerous blessings and benevolences.

In *Gurbani*, egotism has been classified as a chronic disease. **Egotism has no such form of its own**. It is the just a doubt-fallacy of the mind. **Egotism emerges from the pitch darkness of materialism or ignorance**.

ਇਹ ਅਗਿਆਨਤਾ ਰੱਬ ਨੂੰ ਭੁਲਕੇ ਬੇਮੁਖ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਪਜਦੀ ਹੈ।

ਹਉਮੈਂ ਹੀ, ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਖਾਦੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ 'ਮੁਢ-ਕਾਰਨ' ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ 'ਦੀਰਘ ਰੋਗ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੀਰਘ ਰੋਗ ਹੀ ਜੀਵ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਦੁਖ-ਕਲੇਸ਼, ਬੰਧਨਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਦਿਮਾਗੀ ਸਿਆਣਪਾਂ, ਕਰਮ-ਕਾਂਡਾਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਹਉਮੈਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਸ ਹਉਮੈਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਯਾ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਸਾਧਨ 'ਸਬਦੁ' ਦਾ 'ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਅਥਵਾ 'ਨਾਮੁ' ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

"ਸਬਦੇ ਹਉਮੈਂ ਮਾਰੀਐ, ਸਚੇ ਮਹਲਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥" (ਪੰਨਾ—429)

"ਆਸ ਅੰਦੇਸੇ ਤੇ ਨਿਹਕੇਵਲੁ,
ਹਉਮੈਂ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ ॥" (ਪੰਨਾ—468)

"ਗੁਰਸਬਦੀ ਚੂਕੇ ਅਭਿਮਾਨੁ ॥" (ਪੰਨਾ—1259)

"ਗੁਰੁੜੁ ਸਬਦੁ ਮੁਖਿ ਪਾਇਆ,
ਹਉਮੈਂ ਬਿਖ ਹਰਿ ਮਾਰੀ ॥" (ਪੰਨਾ—1260)

"ਹਉਮੈਂ ਮੇਰਾ ਸਬਦੇ ਖੋਈ ॥" (ਪੰਨਾ—1342)

ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਗੀਝਾਉਣ ਲਈ, ਜੀਵ ਨੂੰ ਦੇਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੇਵੀ ਗੁਣ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵਿਚ 'ਸਬਦੁ' ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

"ਮਨੁ ਤਨੁ ਸਉਪੇ ਕੰਤ ਕਉ, ਸਬਦੇ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ॥" (ਪੰਨਾ—89)

"ਪਿਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਰਹੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ,
ਸਬਦਿ ਸਿੰਗਾਰੁ ਬਣਾਵਣਿਆ ॥" (ਪੰਨਾ—129)

"ਸਚਿ ਰਤੀਆਂ ਸੋਹਾਗਣੀ,
ਜਿਨ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੀਗਾਰਿ ॥" (ਪੰਨਾ—427)

"ਸਬਦਿ ਸਚੇ ਰੰਗੁ ਲਾਲ ਕਰਿ,
ਭੇ ਭਾਇ ਸੀਗਾਰੁ ਬਣਾਇ ॥" (ਪੰਨਾ—786)

ਪਿਛਲੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰ ਇਕ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਦੁਖ-ਕਲੇਸ਼ ਭੋਗਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਧਾਰਣ ਮਨੁਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਖਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਤੇ ਬੇਚੈਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

This ignorance appears when **one turns their face away and forgets the Creator.**

Egotism indeed is the root cause of all the quarrelsome elements. That is why it is called a **chronic disease**. This chronic disease is indeed the prime cause of all **physical and mental pain-conflict and afflictions**.

Intellectual cleverness, rites-rituals, etc. cannot free anyone from egotism. According to *Gurbani* the illumination of the 'Shabad - Wordless-Word' or 'Naam' is the one and only way through which egotism can be destroyed or renounced.

Through the Name still thy ego and obtain bliss in the Lord's true mansion 429

From hope and fear, he becomes free and his ego, he burns with God's Name 468

Through the Guru's word one's ego is stilled 1259

Putting His Name eagle-spell in the mouth, God has destroyed the poison of pride 1260

Through the Name, man rids himself of his ego and I am ness 1342

To please the Primal Lord *Waheguru*, the human has to embellish himself with Divine Virtues and all these Divine Virtues can be acquired in the *Sadh Sangat*, the company of the holy, through the cultivation of the 'Shabad or Wordless-Word'.

She ought to dedicate her soul and body to her spouse, and nurture affection for His world 89

She easily remains imbued in the love of her Beloved and makes His world her decoration 129

The happy wives, who are adorned with Guru's word, are imbued in truth 427

Make thou the True Gurbani thy crimson coloured clothes and let the fear and love of God be thy ornaments 786

According to the deeds committed in the previous lives each and every person has to face numerous difficulties and conflicts in his life. But an ordinary person easily gets agitated and restless in these difficulties.

“ਕੋਤਿਆ ਦੂਖ ਭੂਖ ਸਦ ਮਾਰ ॥ ਏਹਿ ਭਿ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਦਾਤਾਰ ॥”

(ਜਪੁ ਜੀ)

ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸਲ ਵਿਚ ‘ਦੁਖ-ਭੁਖ’ ‘ਦਵਾਈ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਮਨੁਖ ਲਈ ‘ਕਲਿਆਣ-ਕਾਰੀ’ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ‘ਸਚਾਈ’ ਜਾਂ ‘ਰਮਜ਼’ ਨੂੰ ਗੁਰਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਬੁਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

“ਤੂ ਕਰਹਿ ਸੁ ਸਚੇ ਭਲਾ ਹੈ, ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਬੁਝਾਹੀ ॥” (ਪੰਨਾ-301)

“ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਸੇ ਨਿਰਮਲੇ, ਚਲਹਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇ ॥” (ਪੰਨਾ—234)

ਹਰ ਮਨੁਖ, ਕੋਈ ਨ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰਿਕ, ਸਾਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ‘ਮੋਹ’ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ‘ਮੋਹ ਮਾਇਆ’ ਦੇ ਬੰਧਨ ਕੇਵਲ ‘ਪ੍ਰਭੂ-ਬੈਰਾਗ’ ਹੀ ਤੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ‘ਬੈਰਾਗ’—‘ਸਬਦ’ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਉਪਜਦਾ ਹੈ।

“ਗੁਰਮਤੀ ਮਨੁ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਸਿਆ, ਸਚੇ ਸਬਦਿ ਬੈਰਾਗੇ ਰਾਮ ॥”

(ਪੰਨਾ—568)

“ਜੋ ਸਬਦਿ ਰਾਤੇ ਮਹਾ ਬੈਰਾਗੀ, ਸੋ ਸਚੁ ਸਬਦੇ ਲਾਹਾ ਹੇ ॥”

(ਪੰਨਾ—1054)

“ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਪੂਰੇ ਬੈਰਾਗੀ ॥”

(ਪੰਨਾ—1332)

ਹਰ ਜੀਵ ਆਪਣੀ ਵਡਿਆਈ ਲੋੜਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਅਨੇਕਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ-ਕਾਡਾਂ ਜਾਂ ਧਨ-ਜੋਬਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਦੁਨਿਆਵੀ ਵਡਿਆਈ ਅਤੇ ‘ਪਤਿ’ ਕੂੜੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉੱਡ-ਪੁੱਡ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵਿਚ, ‘ਸਬਦ’ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ‘ਨਾਮ ਦੀ ਵਡਿਆਈ’ ਅਤੇ ਦਰਗਾਹ ਵਿਚ ਸਚੀ ‘ਪਤਿ’ ਯਾ ਇਜ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

“ਸਚੇ ਸਬਦਿ ਸਚੀ ਪਤਿ ਹੋਈ ॥”

(ਪੰਨਾ—1046)

“ਨਾਨਕ ਸਹਜਿ ਮਿਲੈ ਜਗਜੀਵਨੁ, ਗੁਰਸਬਦੀ ਪਤਿ ਪਾਇਦਾ ॥”

(ਪੰਨਾ—1037)

“ਸਚੇ ਸਬਦਿ ਪਤਿ ਉਪਜੈ, ਸਚੇ ਸਚਾ ਨਾਉ ॥” (ਪੰਨਾ—69)

ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਹਰ ਕੰਮ, ਉਦਮ, ਰੀਝ, ਉਤਸ਼ਾਹ, ਧਿਆਨ, ‘ਧਨ-ਜੋਬਨ’ ਤੇ ‘ਮੈ-ਮੇਰੀ’ ਦੀ ‘ਪ੍ਰਕਰਮਾ’ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸੁਤੇ-ਸਿਧ ‘ਮੈ-ਮੇਰੀ’ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਹੋਕੇ, ਮਾਇਆ ਵਿਚ ‘ਲਿਵ-ਲੀਨ’ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਐਨ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਮੁਖ ਜਨ—ਗੁਰ ਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਦਿਆ ਹੋਇਆਂ—ਸਬਦ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਅਲਿਪਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

*So many endure distress, deprivation and constant abuse.
Even these are Your Gifts, O Great Giver!*

Jap Ji – 5

According to (the above line from *Gurbani*), it appears that distress and deprivation play the role of ‘medicine’ in emancipating man. This ‘truth’ or ‘mystery’ can only be understood through the practice of *Gurbani*, the Word of the Guru.

O True One, whatever Thou doest that is good. By Guru's instruction this understanding is obtained 301

They, who are imbued with the Name are pure. They walk according to True Guru's will 234

Every person is caught in the **quagmire of some sort related** to either family, society, politics or religion. Only ‘yearning for God’ can break the burdens of attachment and materialism. This ‘yearning’ arises out of the cultivation and practice of the ‘*Shabad*’ or Wordless-Word.

By Guru's instruction the soul abides in its own home and sings the True Gurbani with love 568

The supreme world-renouncers earn the profit of the True Name 1054

Perfectly detached are they, who are imbued with the Lord's Name 1332

Every human desires his own praise and for this he seeks the support of numerous religious rites-rituals or wealth and youth. But this worldly praise and respect is false because it vanishes very quickly. The truth is that, it is only with the cultivation and practice of the ‘*Shabad* or Wordless-Word’, in the company of the holy, that one attains the ‘praise of the *Naam*’ and in the court of the Lord true ‘respect’ and honour.

Through the True Name, one obtains true honour 1046

Nanak, through the Guru's word one easily meets with Lord, the Life of the world and honour 1037

Through True Word springs honour, true is the Name of the True Lord 69

Each action of every person revolves around effort, desire, motivation, attention, ‘wealth of youth’ and ‘me-mine-ness’. For this reason being automatically entangled in ‘me-mine-ness’, he remains absorbed in materialism.

Exactly in same way, the *Guru*’s slave, while cultivating and practicing the *Guru*’s *Shabad*, gets absorbed in the **Shabad** or Wordless word and remains detached from materialism.

“ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ, ਸਚਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥” (ਪੰਨਾ—230)

“ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਰਵੈ ਘਟ ਅੰਤਰਿ, ਸਚੇ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥”
(ਪੰਨਾ—909)

“ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਗੀ, ਤੇਰੈ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸੀ ॥”
(ਪੰਨਾ—1012)

“ਸਦਾ ਅਲਿਪਤੁ ਰਹੈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ, ਸਾਚੇ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਦਾ ॥”
(ਪੰਨਾ—1061)

“ਹਰਿ ਰਖੇ ਸੇ ਉਬਰੇ, ਸਬਦਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥” (ਪੰਨਾ—1417)

ਸੰਸਾਰਕ ਅਗਨ-ਸੌਕ-ਸਾਗਰ ਅਥਵਾ ਮਾਇਕੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ‘ਰੱਬੀ-ਪ੍ਰੇਮ’ ਹੀ ‘ਜੀਵ’ ਨੂੰ ਕਢ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ‘ਰੱਬੀ-ਪਿਆਰ’ ਗੁਰਮੁਖ-ਪਿਆਰਿਆਂ ਅਥਵਾ ‘ਸਾਧ-ਸੰਗਤ’ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ‘ਸਬਦ-ਸੁਰਤ’ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਉਪਜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

“ਸਬਦ ਸੇਤੀ ਮਨੁ ਮਿਲਿਆ, ਸਚੈ ਲਾਇਆ ਭਾਉ ॥” (ਪੰਨਾ—920)

“ਜਿਸਨੋ ਪ੍ਰੇਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ॥ ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ॥”
(ਪੰਨਾ—1016)

“ਸੁਣਿ ਸਬਦੁ ਤੁਮਾਰਾ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਭੀਨਾ ॥” (ਪੰਨਾ—1117)

“ਪ੍ਰੇਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਜਿਨ ਘਟਿ ਵਸਿਆ, ਸਹਜੇ ਰਹੇ ਸਮਾਈ ॥
ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਸੇ ਰੰਗਿ ਚਲੂਲੇ, ਰਾਤੇ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਈ ॥” (ਪੰਨਾ—1234)

“ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਮਨੁ ਮਾਰਿਆ, ਅਹਿਨਿਸਿ ਨਾਮਿ ਪਿਆਰਿ ॥”
(ਪੰਨਾ—1284)

“ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਾਲਾਹੀਐ, ਅੰਤਰਿ ਪ੍ਰੇਮੁ ਪਿਆਰ ॥”
(ਪੰਨਾ—1286)

ਪ੍ਰਭੂ ਗੁਣਾ ਦਾ ਸਾਗਰ ਹੈ। ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਮਨ-ਬਚ-ਕਰਮ ਕਰਕੇ ਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਜਗਿਆਸੂ ਖੁਦ ਇਲਾਹੀ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ‘ਖਾਨ’ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

“ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਨ ਅਰਾਧੀਅਹਿ, ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਰਤਨਾਗਰੁ ॥”
(ਪੰਨਾ—1318)

“ਤੁ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ, ਗੁਣ ਕਹਿ ਗੁਣੀ ਸਮਾਣੇ ॥”
(ਪੰਨਾ—601)

Through Guru's teaching enshrine affection for the True Lord 230

Within thy mind, utter thou the True name and enshrine thou affection for the True Lord 909

By Guru's instruction, he should enshrine love for Thee alone, O Lord and imbued with Thy Name remain satiated therewith 1012

He, who ever remains detached by the Guru's gospel, His mind is attuned to the True Lord 1061

They, whom the Lord saves are saved and they attune to His Name 1417

In the worldly ocean of grief or the quagmire of materialism, only ‘godly-love’ can free man. This ‘godly love’ can only arise by abiding in the presence of Guru-orientated beloveds or the *Sadh-Sangat*, the company of the holy through the cultivation and practice of ‘Shabad’ or Word - Consciousness.

When man's mind is attuned to the word, he comes to enshrine affection for the True Lord 920

He, within whose mind, the Lord enshrines his love, is easily embellished with the True Name 1016

Hearing Thine word, my mind is enraptured 1117

They, within whose mind the wealth of the Lord's love abides, remain easily absorbed in Him

They, who are imbued with the Name; they assume deep red dye and are naturally steeped in the Lord's sublime love 1234

They come to still their mind through the True Name and day and night love the Lord's Name 1284

It is through the Guru's instruction, that one praises the Lord with hearty love and affection 1286

The Primal Lord is the Ocean of Virtues. By cultivating the practice of the *Shabad* or Wordless-Word, in the *Sadh-Sangat* or the company of the holy through thought, word and deed, the seeker himself becomes the treasure house of Divine Virtues.

Through the Guru's word, the mine of jewels, the Lord's feet are meditated upon 1318

Thou art the Giver of merits and art recognised through the Name. Uttering Thy praise the mortals merge in Thee, O Virtuous Lord 601

“ਗੁਰ ਤੇ ਸਾਤਿ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ,
“ਗੁਣ ਕਹਿ ਗੁਣੀ ਸਮਾਵਣਿਆ ॥” (ਪੰਨਾ—117)

ਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਕੰਮੀ ਤੇ ਵਿਕਾਰੀ ਦੇਹੀ, ਕੰਚਨ ਸੋਨੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਨਿਰਮਲ, ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

“ਹਰਿਮੰਦਰੁ ਸਬਦੇ ਸੋਹਣਾ, ਕੰਚਨੁ ਕੋਟੁ ਅਪਾਰ ॥” (ਪੰਨਾ—1346)
“ਕਾਇਆ ਕੰਚਨੁ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਾ ॥” (ਪੰਨਾ—1065)

ਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸੂਖਮ ਤੇ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ‘ਹੋਂਦ’ ਜਾਂ ‘ਹਸਤੀ’ ਉਤੇ ਜਗਿਆਸੂ ਦਾ ਮਨ ਪਤੀਜਦਾ ਤੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ।

“ਸਬਦਿ ਪਤੀਜੈ ਅਲਖ ਅਭੇਵਾ ॥” (ਪੰਨਾ—1024)
“ਇਹੁ ਮਨੁ ਭੀਜੈ, ਸਬਦਿ ਪਤੀਜੈ ॥” (ਪੰਨਾ—1031)
“ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰਿ ਰਾਮ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ,
ਨਾਨਕ ਸਾਚਿ ਪਤੀਣੇ ॥” (ਪੰਨਾ—1126)

“ਗੁਰਸਬਦੇ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ, ਅਪਤੀਜੁ ਪਤੀਣਾ ॥” (ਪੰਨਾ—1407)

ਮਨ ਅਤਿਅੰਤ ‘ਚੰਚਲ’ ਅਤੇ ਅਸਾਧ ਹੈ । ਇਸ ਨੂੰ ‘ਸਬਦ’ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸਾਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

“ਨਾਨਕ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦੀਰਘ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ, ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਮਨੁ ਧੀਰੇ ॥”
(ਪੰਨਾ—1107)

“ਗੁਰਸਬਦੀ ਵੇਖਿ ਵਿਗਸਿਆ,
ਅੰਤਰਿ ਸਾਤਿ ਆਈ ॥” (ਪੰਨਾ—1251)

“ਬੰਧਨ ਤੋੜੇ ਮੁਕਤਿ ਘਰਿ ਰਹੈ ॥
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਅਸਥਿਰੁ ਘਰਿ ਬਹੈ ॥” (ਪੰਨਾ—1262)

ਮਾਇਕੀ ‘ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵੇ’ ਕਾਰਨ ‘ਜੀਵ’, ਆਪਣੀ ਸੀਮਤ ਬੁਧੀ ਨਾਲ ਸਿਆਣਪਾਂ ਘੋਟ ਕੇ ਸੁਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਉਦਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਲਟਾ ‘ਕਰਮ ਬੱਧ’ ਹੋ ਕੇ ਦੁਖ ਭੋਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਮਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ।

ਪਰ, ਜੇ ਜੀਵ, ‘ਸਾਧ-ਸੰਗਤ’ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ‘ਸਬਦ’ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਬਿਬੇਕ ਬੁਧੀ’ ਅਥਵਾ ‘ਅਨੁਭਵੀ ਗਿਆਨ’ ਜਾਂ ‘ਆਤਮਿਕ-ਸੋਝੀ’ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ—ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਆਤਮਿਕ ‘ਜੀਵਨ-ਸੇਧ’ ਮਿਲਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਜਗਿਆਸੂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ‘ਵਡਹੰਸ’ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

Through the Guru man obtains peace and performs Lord's devotional service day and night. Uttering His praises he merges in the praise-worthy One 117

Through the cultivation of the shabad, a useless and sinful body becomes pure, valuable and beautiful like gold.

God's palace is embellished with His Name, it is an invaluable fortress of gold 1346

Reflecting on the Name, the body becomes like gold 1065

It is only through the cultivation of the *Shabad* or Word –Wordless, that the mind of the seeker gets reassured and believes in the subtle and invisible presence or ‘form’ of the Primal Lord.

The Unseeable and Inscrutable Lord is propitiated through the Guru's word 1024

Being propitiated with the Guru's word, this soul is enraptured 1031

Meditating on the Name, one in-drinks the Lord's elixir and is pleased with Truth, O Nanak 1126

Through the Guru's word, the mind is pleased and the unsatiable soul is sated 1407

Mind is extremely restless and undisciplined. It can only be disciplined by the cultivation of the *Shabad* or Wordless-Word and (subsequently) experience peace.

Nanak, I have obtained deep vision and peace and with the Guru's word my soul is consoled 1107

Seeing my Lord, I am transported and through the Guru's word my mind is cooled. 1251

Snapping the worldly bonds, he abides in the house of emancipation, and by the Guru's word, sits in the ever-stable mansion. 1262

Because of the doubt fallacy of materialism, the ‘human being’ through his shrewdness, makes an effort with his limited intellect to acquire peace and comfort, but instead, becoming ‘action-bound’, he suffers difficulties and becomes the victim of *Jum*, the couriers of death.

But if the human, by being in the *Sadh Sangat*, or the company of the holy, cultivates the *Shabad* or Wordless-Word, he acquires the ‘wisdom to discern’ or ‘Intuitive Knowledge’ or ‘Divine-Awareness’. With this he gets Divine ‘life-direction’. In this way, the seeker becomes an ‘exalted swan’ in the house of the *Guru*.

‘ਮਨੁ ਮੋਤੀ ਸਾਲੁ ਹੈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ,
ਜਿਤੁ ਹੀਰਾ ਪਰਖਿ ਲਈਜੈ ॥’ (ਪੰਨਾ-1325)

“ਜਗੁ ਖੋਟੇ ਸਚੁ ਨਿਰਮਲੇ, ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰਿ ॥
ਤੇ ਨਰ ਵਿਰਲੇ ਜਾਣੀਅਹਿ,
ਜਿਨ ਅੰਤਰਿ ਗਿਆਨੁ ਮੁਰਾਰਿ ॥” (ਪੰਨਾ—1331)

“ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਵਡਹੰਸ ਹੈ, ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਉਰਧਾਰਿ ॥” (ਪੰਨਾ—585)
“ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੰਸੀ ਪਰਮਹੰਸ,
ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਗੁਰਮਤਿ ਅਡੋਲਾ ॥

ਖੀਰਹ ਨੀਰ ਨਿਕਾਲਦੇ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਨਿਰੋਲਾ ॥”
(ਵਾ: ਭਾ: ਗੁ 30/41)

“ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਉਪਦੇਸੁ ਕਰਿ, ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਸਚਖੰਡ ਵਸਾਏ ॥
ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਪਰਮਹੰਸ,
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਲਿਵ ਲਾਏ ॥” (ਵਾ: ਭਾ: ਗੁ 12/18)

“ਧਨ ਪਿਰ ਕਾ ਇਕ ਹੀ ਸੰਗਿ ਵਾਸਾ ॥” ਅਨੁਸਾਰ—‘ਜੀਵ’ ਰੂਪ ‘ਆਤਮਾ’ ਤੇ ‘ਪਰਮਾਤਮਾ’, ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਸੇਜ ਤੇ ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ, ਮਾਇਕੀ ਫੁਰਨਿਆਂ ਤੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਤੀ-ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿਸਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ‘ਸਾਧ-ਸੰਗਤ’ ਵਿਚ ਮਨ-ਬਚ-ਕਰਮ ਕਰਕੇ ਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਪਤੀ-ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ‘ਯਾਦ’ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਸਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਰੀ-ਯਾਦ ਯਾ ਸਿਮਰਨ ਦੁਆਰਾ ‘ਧਨ’-‘ਪਿਰ’ ਦਾ ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ ਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

“ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਾਮਣਿ ਬਣਿਆ ਸੀਗਾਰੁ ॥
ਸਬਦੇ ਪਿਰੁ ਰਾਖਿਆ ਉਰਧਾਰਿ ॥” (ਪੰਨਾ—1278)
“ਸਬਦਿ ਸਵਾਰੀ ਸਾਚਿ ਪਿਆਰੀ ॥
ਸਾਈ ਸੁਹਾਗਣਿ ਠਾਕੁਰਿ ਧਾਰੀ ॥” (ਪੰਨਾ—934)

ਅਨੇਕਾਂ ਦੁਖਾਂ ਕਲੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਨ ਅਤੇ ਤਨ ਮੁਰਝਾਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤ, ਰਸ, ਚਾਉ, ਖੇੜੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ‘ਸਬਦ’ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਮਨ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੌਵੀ ਖਿਆਲ ਤੇ ਅਨੰਦੀ ਆਤਮਿਕ ਵਲਵਲੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਉਪਜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰੇਮ-ਰੰਗ-ਰਸ ਵਿਚ ਮੌਲਦਾ ਤੇ ਖਿੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

Through the Guru's word, the mind becomes the jeweller, which then, assays God, the diamond 1325

The world is unclean and Immaculate is the True Lord. So, contemplate thou Him, through the Guru's word. Rare are known to be such persons, within whom is the gnosis of God, the Enemy of ego. 1331

They, who are imbued with the Divine word and enshrine the true Name in their heart, are the great swans 585

Gurmukhs too belong to the family of swans of highest order who merging their consciousness in the Word remain stabilized. Due to their power of knowledge and meditation, the gurmukhs sift milk from water (i.e. truth from falsehood). VBG 30/4

Preaching loving devotion, they, through the holy congregation, reside in the abode of truth. Gurmukhs being swans of the highest order (paramhans) keep their consciousness merged in the Shabad or Word. VBG 12/18

According to (the quotation) ‘The soul-bride and the Husband Lord live together as one..’ the soul-bride (in man) and the Primal Soul (*Waheguru*) throughout the eight watches (or twenty four hours) reside in the bed-chamber of the heart. However, **materialistic thoughts and sinful ways have resulted in the in the Husband-Lord being never ever in the mind. By cultivating the Shabad or Wordless-Word in thought, word and deed in the presence of the Sadh Sangat**, the company of the holy, the remembrance of the Husband-Lord, takes root in the heart. By continuously engaging in the love-filled remembrance or *Simran*, **the union of the Husband-Lord and the soul-bride takes place.**

The Embellishments befit the pious bride, who under the Guru's instruction, keeps her Groom enshrined in her heart 1278

She is adorned with the Name and is dear to her True Lord. She alone is the true bride and the Lord lends her His support. 934

Due to numerous difficulties, conflicts and worries, the mind goes into a melancholy state, and remains detached from love, relish, joy and exuberance. But with the cultivation of the *Shabad* or Wordless –Word,, virtuous thoughts and Divine Blissful Emotions keep sprouting by themselves and the mind (filled) in the intoxication of **joy-love-relish always keeps blooming.**

“ਸਦਾ ਬਸੰਤੁ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰੇ ।” (ਪੰਨਾ-1176)
 ਛਾਵ ਘਣੀ ਫੁਲੀ ਬਨਰਾਇ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬਿਗਸੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥”
 (ਪੰਨਾ-1174)

“ਨਾਨਕ ਨਾਮੇ ਸਭ ਹਰਿਆਵਲੀ,
 ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ।” (ਪੰਨਾ—1285)

“ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਮਉਲਿਆ,
 ਹਰਿ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੈ ॥” (ਪੰਨਾ—1175)

ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ ਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ, ਗੁਣਵੰਤਿਆ ਪਾਛਾਰੁ ॥
 (ਪੰਨਾ—466)

“ਦੁਖੁ ਦਰਵਾਜਾ ਰੋਹੁ ਰਖਵਾਲਾ, ਆਸ ਅੰਦੇਸਾ ਦੁਇ ਪਟ ਜੜੇ ॥” ਅਨੁਸਾਰ,
 ‘ਆਸ’ ਅਤੇ ‘ਅੰਦੇਸਾ’ ਦਸਮ ਦੁਆਰਾ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਦੋ ਵਡੇ-ਵਡੇ ਤਖ਼ਤੇ ਹਨ, ਜੋ
 ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹਨ। ਮਨ ਦੇ ‘ਬਜਰ-ਕਪਾਟ’ ਕੇਵਲ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਅਟੁਟ
 ਸਬਦੁ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਖੁਲ੍ਹਦੇ ਹਨ।

“ਬਜਰ ਕਪਾਟ ਨ ਖੁਲਨੀ, ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਖੁਲੀਜੈ ॥” (ਪੰਨਾ—954)

“ਬਜਰ ਕਪਾਟ ਜੜੇ ਜੜਿ ਜਾਣੈ, ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਖੋਲਾਇਦਾ ॥”
 (ਪੰਨਾ—103)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬਦੁ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਜਦੋਂ ਬਜਰ-ਕਪਾਟ ਖੁਲ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ
 ਤਿੰਨਾਂ ‘ਭਵਨਾਂ’ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੂਝ ਯਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।”

“ਸਬਦਿ ਪਛਾਣੈ ਤੀਨੇ ਭਉਨ ॥” (ਪੰਨਾ—221)

ਮਨੁਖ ਆਪਣੇ ਹਰ ਕੰਮ ਲਈ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਤੇ ਉਦਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ
 ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਤਨਾਉ (Mental Tension) ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
 ਪਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਬਦੁ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ

‘ਅਚਿੰਤ ਕੰਮ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭ ਤਿਨ ਕੇ, ਜਿਨ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ ਪਿਆਰਾ ॥”
 ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਦੇ ਹਰ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸਾਰ-ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਕਰਦਾ ਹੈ।

“ਨਾਨਕ ਸਬਦੁ ਅਪਾਰੁ, ਤਿਨਿ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਸਾਰਿਆ ॥”
 (ਪੰਨਾ—320)

“ਟੂਟੈ ਗੰਠਿ ਪੜੈ ਵੀਚਾਰਿ ॥

ਗੁਰਸਬਦੀ ਘਰਿ ਕਾਰਜੁ ਸਾਰਿ ॥ (ਪੰਨਾ—933)

“ਅੰਗੀਕਾਰੁ ਓਹੁ ਕਰੇ ਤੇਰਾ, ਕਾਰਜ ਸਭਿ ਸਵਾਰਨਾ ॥” (ਪੰਨਾ—917)

Ever happy is he, who reflects on the Guru's word. 1176

The vegetation has flowered, and gives dense shade.

By the Guru's grace, one blossoms forth spontaneously. 1174

Everyone blossoms, O Nanak, by reflecting over the Lord's Name and the Guru's word 1285

This soul blossoms through the Guru's instruction and utters the Name of God, the Giver of virtues 1175

The eternal beatitude, they abide, day and night, and they are the dust of the feet of the virtuous 466

According to the quotation ‘Difficulty is the gate and anger is the gate keeper, where breath connects both desire and anxiety,’ ‘Desire’ and anxiety are the two very large and solid gates of the tenth mansion. The ‘rock hard-gayes’ of the mind only open through the continuous cultivation of the *Shabad* or Wordless-Word in the *Sadh-Sangat*, the company of the holy.

The adamantine shutters of the tenth gate open not, Through the Guru's word alone they get opened 954

The adamantine doors of the tenth gate are knowingly closed and shut. Through the Guru's word, they are wide-opened 1033

In this way as the **hard heavy doors open** as the result of cultivating the practice of the *Shabad* or Wordless-Word, the awareness or knowledge of the three ‘worlds’ comes into being.

He recognises the Lord in the three worlds 221

For every deed a man does, he plans and makes an effort. In this concern, his mental tension builds up. But the one who has acquired *Naam* through the cultivation of the *Shabad* or Wordless-Word, then according to Guru Ji's quotation,

The Lord automatically accomplishes the tasks of those, to whom the Name of God is dear 638

God takes full care of all the work, man sets out to do.

Nanak, Infinite is the Lord's Name, which has arranged everything 320

The loosened knot is tied again through wisdom.

By Guru's instruction, one's affairs are adjusted in one's own home 933

He Shall own thee and shall arrange all thine affairs 917

ਸੰਤ ਜਨਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਇਕਾਗਰ ਚਿਤ ਸਬਦ ਦੁਆਰਾ ਹਰੀ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਉਣ ਨਾਲ ਹੀ 'ਅਕੱਥ-ਕਥਾ' ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

“ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ ਸੁਰਤਿ ਧੁਨਿ ਚੇਲਾ ॥
ਅਕਥ ਕਥਾ ਲੇ ਰਹਉ ਨਿਰਾਲਾ ॥” (ਪੰਨਾ—943)

“ਏਕੁ ਸਬਦੁ ਜਿਤੁ ਕਥਾ ਵੀਚਾਰੀ ॥” (ਪੰਨਾ—943)

“ਬੂਝਹੁ ਗਿਆਨੀ ਬੂਝਣਾ, ਏਹ ਕਥਾ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥...
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤ ਜਾਣੀਐ, ਜਾਂ ਸਬਦੁ ਵਸੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥”
(ਪੰਨਾ—1093)

“ਸੰਤ ਜਨਾ ਵਡਭਾਗੀ ਪਾਇਆ, ਹਰਿ ਕਥੀਐ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ ॥”
(ਪੰਨਾ—774)

ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਧਨ, ਜੋਬਨ, 'ਕੁਰਸੀ' ਆਦਿ ਦੇ ਆਸਰੇ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਵਡਿਆਈ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪਾਗਲ (Mad) ਹੋਈ ਫਿਰਦੀ ਹੈ । ਧਾਰਮਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੋਕ, ਨਾਮ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ-ਕਾਂਡ ਜਪ, ਤਪ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਾਧਨਾਵਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਪਰ ਇਹ 'ਨਾਮ-ਵਡਿਆਈ' ਕੇਵਲ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਦੇ ਆਸਰੇ, 'ਸਬਦੁ' ਦੁਆਰਾ ਹਉਮੈ ਤਿਆਗਣ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ।

“ਨਾਨਕ ਤਾ ਕਉ ਮਿਲੈ ਵਡਾਈ, ਜਿਸੁ ਘਟ ਭੀਤਰਿ ਸਬਦੁ ਰਵੈ ॥”
(ਪੰਨਾ—952)

“ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ ਸਮਾਲੇ, ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਵਡਿਆਈ ॥”
(ਪੰਨਾ—1132)

“ਸਬਦੁ ਚੀਨਿ ਸਹਜ ਘਰਿ ਆਵਹੁ ॥”
ਸਾਚੈ ਨਾਇ ਵਡਾਈ ਪਾਵਹੁ ॥” (ਪੰਨਾ—832)

ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਸਾਰਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮਾਇਆ ਦੇ ਤ੍ਰੈ-ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੈ । ਪਰ, ਪਰਮਗਤਿ ਯਾ ਪਰਮਪਦੁ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੇਵਲ, 'ਸਾਧ ਸੰਗਤ' ਰੂਪੀ 'ਸਚੀ-ਟਕਸਾਲ' ਵਿਚ ਸਬਦੁ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

“ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਬਦੁ ਪੀਵੈ ਜਨੁ ਕੋਇ ॥
ਨਾਨਕ ਤਾਕੀ ਪਰਮਗਤਿ ਹੋਇ ॥” (ਪੰਨਾ—394)

“ਗੁਰੁ ਸਬਦੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ, ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਇਆ,
ਦੁਤੀਅ ਗਏ ਸੁਖ ਹੋਉ ॥” (ਪੰਨਾ 535)

Only the singing of the praises of the Lord with full attention, in the company of holy evolved souls, through the *Shabad* or Word of the Guru, can an awareness of the 'unutterable narration' take place and bring about a union with the Lord.

The Lord is my Guru, whose meditation, I, His disciple, greatly love. Uttering the discourse of the Ineffable Lord I remain detached. 943

Such is the unique Lord, by meditating on whose Divine discourse, the man crosses the terrible ocean 943

*O divine, understand thou this riddle. This sermon of the Ineffable Lord is in the mind...
When the true Guru is met and the Name abides in the mind, then alone is the Lord known.* 1093

By great good fortune, the pious persons attain to God and utter His unutterable story 774

For the sake of attaining glory in the world, the whole mankind is madly after wealth, youth, 'chair', (position) etc. Even in the religious sphere, many people indulge in numerous religious rites-rituals, chants, penance and various disciplining postures for the sake of the glory that *Naam* (brings). But this **glory of the Naam**, manifests itself only with the help of the *Sadh Sangat*, the company of the holy with the surrendering of the egotism through the *Shabad* or Wordless-Word.

Nanak, he alone is blessed with glory, within whose mind the Name is contained 952

Nanak, by the Guru's grace, one contemplates the Name and then is blessed with the glory of the Lord's Name 1132

Meditating on the Name, thou shalt come into the Home of bliss. Through the True Name, thou shalt be blessed with glory. 832

The whole of the life of the worldly and religious category (of people) is lived at the level of the three attributes of materialism. But the procurement of supreme salvation or the supreme level takes place only in the institution of the '*Sadh-Sangat*' the company of the holy through the cultivation of the *Shabad* or Wordless-Word.

*Rare is the person who drinks the name nectar
Nanak he attains to the supreme dignity.* 394

The Guru has implanted in me his instruction and I have attained the supreme status. My duality is dispelled and I have procured peace 535

ਜੀਵ, ਮਾਇਕੀ 'ਭਉਜਲ' ਦੇ ਵਿਕਾਰੀ-ਘੁੰਮਨਘੇਰ' ਅਤੇ 'ਚਿੰਤਾ-ਝੱਖੜਾਂ' ਵਿਚ ਡੋਤੇ ਖਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਦੁਖੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਅਗਨ-ਸੋਕ ਸਾਗਰ' ਅਥਵਾ 'ਭਉਜਲ ਤੋਂ', ਕੇਵਲ ਸਾਡੀ 'ਸੁਰਤਿ' ਹੀ, ਸਬਦ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਕੇ ਪਾਰ ਲੰਘ ਸਕਦੀ ਹੈ।

“ਭਉਜਲੁ ਬਿਖਮੁ ਅਸਗਾਹੁ, ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਪਾਰਿ ਪਾਹਿ ॥”

(ਪੰਨਾ—962)

“ਭਵਜਲੁ ਸਬਦਿ ਲੰਘਾਵਣਹਾਰੁ ॥”

(ਪੰਨਾ—943)

“ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ ਬੋਹਿਥਾ, ਸਬਦਿ ਲੰਘਾਵਣਹਾਰੁ ॥”

(ਪੰਨਾ—1010)

“ਇਹ ਭਉਜਲੁ ਜਗਤੁ ਸਬਦਿ ਗੁਰ ਤਰੀਐ ॥”

(ਪੰਨਾ—1043)

“ਜਿਨਿ ਕਿਛੁ ਕੀਆ ਸੋਈ ਜਾਣੈ,

ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ਭਉ ਸਾਗਰੁ ਤਰੈ ॥”

(ਪੰਨਾ—13-2)

‘ਬੰਮੇ ਕੋਇ ਨ ਸਾਧ ਬਿਨ’

(ਵਾ:ਭਾ:ਗੁ:—1/22)

ਅਨੁਸਾਰ, ‘ਸਬਦ-ਸੁਰਤਿ’ ਵਿਚ ਲਿਵਲੀਨ ਹੋਏ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਕਲ-ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਬੰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

“ਤਿਥੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਭੋਜਨੁ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਉਪਜੈ,

ਜਿਤੁ ਸਬਦਿ ਜਗਤੁ ਬੰਮਿ ਰਹਾਇਆ ॥”

(ਪੰਨਾ—441)

ਗੁਰ ਸਬਦ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ-ਰੂਪੀ-‘ਪ੍ਰੇਮ-ਪਦਾਰਥ’ ਓਤ-ਪੋਤ ਹੈ। ‘ਸਾਧ-ਸੰਗਤ’ ਰੂਪੀ ਸਚੀ-ਟਕਸਾਲ ਵਿਚ, ਮਨ-ਬਚ-ਕਰਮ ਕਰਕੇ ਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਹਜੇ ਹੀ ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਦੁਆਰਾ, ‘ਨਾਮ ਵਿਚ ਸਮਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

“ਨਾਨਕ ਨਿਰਮਲ ਨਾਦੁ ਸਬਦ ਧੁਨਿ,

ਸਚੁ ਰਾਮੇ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਦਾ ॥”

(ਪੰਨਾ-1038)

“ਅਨਹਤ ਬਾਣੀ ਗੁਰਸਬਦਿ ਜਾਣੀ,

ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਭੋਗੇ ॥”

(ਪੰਨਾ-921)

ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਵਿਕਾਰੀ ਤੇ ਮਾਇਕੀ ਫੁਰਨੇ, ਵਲਵਲੇ ਆਦਿ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਫੁਹਾਰੇ ਵਾਂਗ ਫੁਟਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਤਿਅੰਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਨਾਉ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਹਰ ਫੁਰਨੇ ਅਤੇ ਵਲਵਲੇ ਨੂੰ ‘ਸਬਦ’ ਦੀ ਚੈਵੀ ਪਿਓਂਦ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਅਨਹਦ ਧੁਨੀ ਜਾਂ ਰੁਣਝੁਣਕਾਰ ਦਾ ਅਨੰਦੀ, ਬਿਸਮਾਦੀ ਤੇ ਰਸੀਲਾ ਸੰਗੀਤ ਗੂੰਜਦਾ ਹੈ।

The human being, adrift in the ‘whirlpool’ and the ‘storms of anxiety’ of the materialistic ‘Ocean of Fear’, continuous to suffer. This ‘Fiery Ocean of Grief’ or “world ocean can only be crossed by our ‘consciousness when it boards the ship of the *Shabad* or Wordless-Word.

The dreadful, formidable and unfathomable world-ocean is crossed through the Guru's instruction

962

Give thou the exposition of this discourse; How does the Lord ferry the man across the terrible ocean?

943

The True Guru is the ship and True Name the oars to ferry the mortal across the world-ocean

1009

This hideous world sea is crossed over by Guru's instruction

1043

He, who has created this all-aught; he alone understands its mystery. Contemplating the Guru's word, one is ferried across the dreadful world ocean

1342

Now this earth cannot be upheld without the saints.....

VBG 1/22

According to the above quotations, earth is supported by the spiritual power of the *Guru*-Orientated beloveds who are imbued in the ‘*Shabad* or Word Consciousness’.

There, ambrosia is man's food and resounds there the celestial strain, with which music the world is sustained

441

The *Naam* form of ‘Love Substance’ is interwoven and intertwined in the *Guru's Shabad* or Word. In the true-institution of the ‘*Sadh-Sangat*’ the company of the holy, because of thought, word and deed, through the grace of the *Guru*, merger with the *Naam* spontaneously takes place through the cultivation and practice of the *Shabad* or Wordless-Word.

Nanak, within him resounds the immaculate music of the Name and he merges in the Lord's True Name

1038

By Guru's instruction, I have realised the unbeaten music and enjoy the Divine relish of God's Name

921

Sinful and materialistic thoughts, emotions etc. which cause enormous anxiety and mental tension, automatically keep sprouting like a fountain from our mind. By engaging in the cultivation of the *Shabad* or Wordless-Word in the *Sadh Sangat*, the company of the holy, every thought and emotion, gets divinely grafted with the ‘*Shabad* or Wordless-Word’. This results in the musical resounding of the blissful, wondrous, and sweet unstruck melody or celestial jingle.

“ਅਨਹਦ ਵਾਜੇ ਧੁਨਿ ਵਜਦੇ, ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸੁਣੀਜੈ ॥ (ਪੰਨਾ-955)
 “ਗੁਰਸਬਦੀ ਮੇਲਾ ਤਾਂ ਸੁਹੇਲਾ,
 ਬਾਜੋਤ ਅਨਹਦ ਬੀਣਾ ॥” (ਪੰਨਾ-767)
 “ਜੈ ਜੈ ਸਬਦੁ ਅਨਾਹਦੁ ਵਾਜੈ ॥
 ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਅਨਦ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਗਾਜੈ ॥” (ਪੰਨਾ—295)
 “ਅਨਹਦ ਧੁਨੀ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਮੋਹਿਓ
 ਅਚਰਜ ਤਾਕੇ ਸ੍ਰਵਾਦ ॥” (ਪੰਨਾ-1226)

ਅਗਿਆਨਤਾ ਅਤੇ ਭਰਮ ਕਾਰਨ, ਦੁਬਿਧਾ ਉਪਜਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੁਬਿਧਾ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਡਾਂਵਾਂਡੋਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਖਸ਼ੇ ਹੋਏ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਥਵਾ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵਿਚ, ਗੁਰਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ, ਦੁਬਿਧਾ ਤੇ ਭਰਮ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਗਿਆਸੂ ਆਤਮਿਕ ਅਡੋਲਤਾ ਅਤੇ ਸਹਜ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਹੈ।

“ਸਬਦੇ ਰਾਤੇ ਸਹਜੇ ਮਾਤੇ,
 ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਏ ॥” (ਪੰਨਾ—601)
 “ਸਬਦੁ ਚੀਨਿ ਆਤਮੁ ਪਰਗਾਸਿਆ, ਸਹਜੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥”
 (ਪੰਨਾ—753)
 ‘ਗੁਰਸਬਦੇ ਰਾਤਾ ਸਹਜੇ ਮਾਤਾ, ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸਾਏ ॥’ (ਪੰਨਾ—771)
 “ਸਬਦੁ ਚੀਨਿ ਸਹਜ ਘਰਿ ਆਵਹੁ ॥” (ਪੰਨਾ—833)
 “ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਰਾਤਾ, ਦੁਬਿਧਾ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀ ॥”
 (ਪੰਨਾ—1350)

ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ ਜਗਿਆਸੂ ਸੰਸਾਰਕ ਆਸਾ-ਤਿਸ਼ਨਾ ਵਲੋਂ ‘ਮਰਦਾ’ ਨਹੀਂ, ਉਤਨਾ ਚਿਰ ਨਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਦੂਜੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮਾਇਕੀ ਜੀਵਨ ਵਲੋਂ ‘ਮਰਦਾ’ ਹੈ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਯਾ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

“ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਮਨੁ ਮਾਰਿ, ਪੰਨੁ ਜਣੇਦੀ ਮਾਇਆ ॥” (ਪੰਨਾ—1286)
 “ਖਿਨ ਮਹਿ ਮੁਏ ਜਾ ਸਬਦੁ ਪਛਾਨਿਆ ॥” (ਪੰਨਾ—932)
 “ਸਬਦਿ ਮਰਹੁ ਫਿਰਿ ਜੀਵਹੁ ਸਦ ਹੀ, ਤਾ ਫਿਰਿ ਮਰਣੁ ਨ ਹੋਈ ॥”
 (ਪੰਨਾ—604)

The melodious celestial strain rings there, By the Guru's word it is heard 954

Through the Word of the Guru's Shabad, the mortal is united, and then embellished; the unstruck melody of the sound current resounds. 767

Hail, hail unto him for whom the celestial music plays. He continually hears it makes merry and proclaims Lord's praise 295

My soul is bewitched by the unstruck melody, wondrous is whose relish 1226

Duality arises because of ignorance, doubt and duality which keeps faith in a state of flux. But under the guidance of ingrained faith filled *Guru*-orientated beloveds or the *Sadh-Sangat*, the company of the holy, with the cultivation of the *Guru's Shabad* or Word, duality and doubt move away and the seeker remains in a state of divine stability and equipoise.

Imbued with the name and inebriated with supreme bliss night and day, they sing God's praise 601

Remembering the Name, my soul is illumined and I now remain merged in celestial bliss 753

Imbued with Gurbani and inebriated with gnosis, they enshrine the Name in their mind 771

Meditating on the Name, thou shalt come into the Home of bliss 833

When the mind is imbued with the Guru's word, duality is easily effaced 1350

As long as man does not die to worldly hopes and desires, for that length of time, the attainment of *Naam* does not take place. In other words, it is only by cultivating the practice of the *Shabad* or Word (of the *Guru*) in *Sadh Sangat*, that man is able to ‘die’ to the materialistic life and attain a Divine life by taking a new birth in the Divine Realm.

He who dies through the Lord's Name and stills his mind; O blessed is the mother who bore him 1286

He becomes dead in life in an instant, when he realises the Lord 932

Dying by Guru's world, thou shalt eternally live afterwards and then, thou shalt not die again 604

‘ਸਬਦਿ ਮੁਆ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ॥’ (ਪੰਨਾ—361)

‘ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਜਨਮੇ ਗਵਨੁ ਮਿਟਾਇਆ ॥’ (ਪੰਨਾ—940)

ਜਦੋਂ ਜਗਿਆਸੂ ਦੀ ਸੁਰਤ ਮਤਿ ਮਨ ਬੁਧੀ, ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੱਚੀ-ਟਕਸਾਲ ਵਿਚ ਸਬਦੁ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਘੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਅਨੁਭਵੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਉਪਜਦਾ ਹੈ।

‘ਸਬਦੇ ਉਪਜੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਖਿ ਸੁਣਾਵਣਿਆ ॥’
(ਪੰਨਾ—125)

‘ਸਬਦ-ਸੁਰਤਿ ਲਿਵਲੀਣ ਹੋਇ, ਅਨਭਉ ਅਘੜ ਘੜਾਏ ਗਹਣਾ’
(ਵਾ: ਭਾ: ਗੁ: 18/22)

‘ਸਤਿਗੁਰ ਸਬਦੀ ਇਹੁ ਮਨੁ ਭੋਦਿਆ, ਹਿਰਦੈ ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ॥’
(ਪੰਨਾ—125੯)

ਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈਕਰ ਦਿਆਂ ਜਗਿਆਸੂ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ ‘ਨਿਜ-ਘਰੁ’ ਵਾਸਾ, ਜਾਂ ‘ਸਹਿਜ-ਸਮਾਧਿ’ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਟਕਣਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

‘ਸਬਦੁ ਸਲਾਹਹਿ, ਸੇ ਜਨ ਨਿਰਮਲ,
ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਤਾਹਾ ਹੋ ॥’ (ਪੰਨਾ—1054)

‘ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਮਾਰੇ,
ਤਾ ਨਿਜ ਘਰਿ ਹੋਵੈ ਵਾਸੋ ॥’ (ਪੰਨਾ—940)

‘ਸਚੁ ਸਬਦੁ ਕਮਾਈਐ, ਨਿਜ ਘਰਿ ਜਾਈਐ,
ਪਾਈਐ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨਾ ॥’ (ਪੰਨਾ—436)

‘ਜੀਵ-ਰੂਪ’ ਇਸਤ੍ਰੀ, ‘ਸੁਹਾਗਣ’ ਤਾਂ ਹੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਅਉਗਣ ਤਿਆਗ ਕੇ, ਮਨ ਤਨ ਅਰਪ ਕੇ, ਭੈ-ਭਾਇ, ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਆਦਿ ਦੇ ਦੇਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ‘ਸ਼ਿਗਾਰ’ ਕਰੇ। ਪਰ ਇਹ ‘ਸ਼ਿਗਾਰ’, ਕੇਵਲ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਸਬਦੁ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

‘ਸਬਦਿ ਰਤੀ ਸੋਹਾਗਣੀ, ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰਿ ॥’
(ਪੰਨਾ—89)

‘ਤਾ ਸੁਹਾਗਣਿ ਜਾਣੀਐ, ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰੇ ॥’ (ਪੰਨਾ—334)

‘ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣਿ ਸਬਦੁ ਮਨਿ, ਭੈ ਭਾਇ ਕਰੇ ਸੀਗਾਰੁ ॥’
(ਪੰਨਾ—787)

He who dies of Guru's word banishes self-conceit from within him 361

Being born in the True Guru's home I have changed my life's course and ended is my wandering 940

When the consciousness, mind and intellect of the seeker, gets fashioned in the true institution of the the *Sadh Sangat*, the company of the holy, through the cultivation of the *Shabad* or Word, then intuitional spiritual knowledge sprouts within him.

From God emanates ambrosial Gurbani which the Exalted Guru narrates and preaches to the world 125

Merging consciousness in the Word, the unfashioned (mind) becomes a fashioned jewel. VBG 18/22

With the True Guru's word this soul of mine is pierced through and within my mind too is the True Gurbani 1259

While cultivating the *Shabad* or Wordless-Word, the seeker gets to reside in the innate self, in the home of his own being or acquires a state of ‘spontaneous-meditation’. With this every possible form of wandering comes to an end.

Immaculate are the ones, who praise their Lord and they abide in their own Home 1054

If man knows God, the seat of bliss and contentment and through Guru's word effaces his ego and sin, then he abides in his own home of fearlessness 940

By practising the True Name, man gets to his own home, and obtains the Treasure of merits 436

The human form as the ‘female gender’ can only become a bride if she discards evil, surrenders her mind and body and decorates or bedecks herself with the virtues like humility etc. But this decoration can only be done in the (presence of the) *Sadh Sangat*, the company of the holy.

She, who is imbued with Gurbani and bears love and affection to the True Guru, is a happy bride 90

Then alone she is considered to be the happy wife, if she ponders on the Guru's teaching 334

Enshrining the Name in her mind and making the decoration of the Lord's fear and love she becomes the true bride forever 787

ਦੇਹੀ ਨੇ ਸਬਦੁ ਸੀਗਾਰੁ ਹੈ, ਜਿਤੁ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥”

(ਪੰਨਾ—1092)

“ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੂ ਹੈ ਬਾਣੀ ॥”

(ਪੰਨਾ— 82)

ਅਨੁਸਾਰ, ‘ਗੁਰਸਬਦੁ’ ਤੇ ‘ਗੁਰੂ’ ਓਤਪੋਤ ਹਨ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਜਗਿਆਸੂ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵਿਚ ‘ਸਬਦੁ’ ਦੀ ਮਨ ਬਚ-ਕਰਮ ਕਰਕੇ ਕਮਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਉਹ ਸਹਜੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ‘ਮਹਲ’ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

“ਸਬਦੇ ਪਤੀਜੈ ਅੰਕੁ ਭੀਜੈ, ਸੁ ਮਹਲੁ ਮਹਲਾ ਅੰਤਰੇ ॥

ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਮੇਲਾ ਤਾਂ ਸੁਹੇਲਾ, ਬਾਜੰਤ ਅਨਹਦ ਬੀਣਾ ॥

ਗੁਰ ਮਹਲੀ ਘਰਿ ਆਪਣੈ, ਸੋ ਭਰਿਪੁਰਿ ਲੀਣਾ ॥” (ਪੰਨਾ—767)

‘ਗੁਰ ਕੇ ਸਬਦਿ ਮਹਲੁ ਘਰੁ ਦੀਸੈ ॥” (ਪੰਨਾ— 839)

ਪਹਿਲਾਂ ਦਸਿਆ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ ਕਿ, ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ‘ਸਬਦੁ’ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ‘ਸਬਦੁ’ ਭੀ ਸਰਬਵਿਆਪਕ ਤੇ ‘ਸਰਬ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰ’ ਹੈ।

“ਸਬਦੇ ਰਵਿ ਰਹਿਆ, ਗੁਰ ਰੂਪਿ ਮੁਰਾਰੇ ॥” (ਪੰਨਾ—1112)

“ਹਰਿ ਜੀਉ ਵੇਖੈ ਸਦ ਹਜ਼ੂਰਿ ॥ ਗੁਰ ਕੇ ਸਬਦਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ॥”

(ਪੰਨਾ—1173)

“ਆਨਦ ਮੂਲੁ ਰਾਮੁ ਸਭੁ ਦੇਖਿਆ, ਗੁਰਸਬਦੀ ਗੋਵਿੰਦੁ ਗਜਿਆ ॥”

(ਪੰਨਾ—1316)

“ਸੁ ਸਬਦੁ ਨਿਰੰਤਰਿ ਨਿਜ ਘਰਿ ਆਛੈ,

ਤਿਭਵਣ ਜੋਤਿ ਸੁ ਸਬਦਿ ਲਹੈ ॥” (ਪੰਨਾ—945)

ਪ੍ਰਭੂ ਖੁਦ ਨਿਰਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਜਿਆ ‘ਸਬਦੁ’ ਅਤੇ ‘ਨਾਮੁ’ ਵੀ ‘ਨਿਰਮਲ’ ਹੈ। ਪਰ, ਜੀਵ ਦਾ ਮਨ, ਜਗਤ ਦੀ ਮਾਇਕੀ ਕਾਲ ਕੋਠੜੀ ਅੰਦਰ ਵਿਚਰਦਾ ਹੋਇਆ, ਕਾਲਾ ਤੇ ਮੈਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਲ ਕੇਵਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ‘ਮਨ’ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

“ਮੰਨੁ ਧੋਵਹੁ ਸਬਦਿ ਲਾਗਹੁ, ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਹਹੁ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ॥”

(ਪੰਨਾ—920)

God's Name is the body's embellishment, by which it attains peace forever

1092

Gurbani is the embodiment of the Guru and the Guru is the embodiment of Gurbani...982

According to the above quotations the ‘Guru’s Shabad or Word’ and ‘Guru’ are interwoven. As the seeker in thought, word and deed, cultivates the ‘Shabad or Wordless-Word’ in the *Sadh Sangat*, the company of the holy, he gets nearer to the *Guru*. In this way he spontaneously attains the ‘Mansion’ of the *Guru*.

The bride, who is propitiated with the Name and whose mind is softened; she abides in her Lord's mansion...

Gurbani unites the mortal with God and then is he embellished and the unstruck music resounds within him

He, who through Guru's house searches the Lord within his heart home merges in the All-pervading one

767

Through the Guru's instruction, the Lord's Mansion is seen in one's own home

839

It has been stated earlier that all the virtues of the Primal Being are present in the ‘Shabad’. Therefore the ‘Shabad or Wordless-Word’ too is omnipresent and ‘all pervading and permeating’.

The Guru, the embodiment of God, remains absorbed in the Lord's Name

1112

He sees the Sire Lord ever close at hand,

and through the Guru's instruction, he realises the Lord fully filling all

1173

Through the Guru's teachings, the Master of the universe has become manifest unto me and I now see the Lord, the source of bliss, pervading everywhere

1316

His Name, that is within all, should abide in his own home, so that the mind's wandering may cease. The mind then obtains the Lord, whose light is pervading the three worlds

945

The Primal Lord Himself is pure and the ‘Shabad or Wordless-Word’ and ‘Naam’ that sprouts from Him is ‘blemishless’ as well. But man’s mind becomes black and dirty while residing in the dungeon of materialism. This dirt can only be erased through the continuous cultivation of the ‘Shabad or Word’ in the presence of the *Sadh-Sangat*, the company of the holy. Only then the ‘mind’ becomes pure.

Attaching thyself to the Name, wash thou thy soul and continue to fix thy mind on God

920

“ਪਵਿਤ ਪਾਵਨ ਸੇ ਜਨ ਸਾਚੇ, ਏਕ ਸਬਦਿ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥”
(ਪੰਨਾ—910)

“ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਸੇ ਨਿਰਮਲੇ, ਚਲਹਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇ ॥”(ਪੰਨਾ—234)

“ਸਬਦੇ ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ, ਹਰਿ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਈ ॥”
(ਪੰਨਾ—601)

“ਤੂ ਆਪਿ ਨਿਰਮਲੁ, ਤੇਰੇ ਜਨੁ ਹੈ ਨਿਰਮਲ,
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੇ ॥” (ਪੰਨਾ—1155)

“ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ,
ਚੁਕਾ ਮਨਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ॥” (ਪੰਨਾ—1334)

ਆਪਣੀ ਅੰਦਰਲੀ ‘ਜੋਤਿ’ ਨੂੰ ‘ਪਰਮ-ਜੋਤ’ ਵਿਚ ਮਿਲਾਉਣਾ, ਮਨੁਖਾ ਜਨਮ ਦਾ ਮੁਖ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਜਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੀ, ਜਗਿਆਸੂ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਦੂਰ ਕਰਕੇ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚ ਸਮਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

“ਆਤਮ ਰਾਮੁ ਰਾਮੁ ਹੈ ਆਤਮ, ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਾ ਹੇ ॥”
(ਪੰਨਾ—1031)

“ਅੰਤਰਿ ਜੋਤਿ ਸਬਦਿ ਸੁਖੁ ਵਸਿਆ, ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇਆ ॥”
(ਪੰਨਾ—1068)

“ਨਾਨਕ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇਅਨੁ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਹਦੂਰਿ ॥”
(ਪੰਨਾ—854)

“ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਦਾ ਸਚੁ ਜਾਤਾ, ਮਿਲਿ ਸਚੇ ਸੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ ॥”
(ਪੰਨਾ—128)

ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵਿਚ ‘ਗੁਰ-ਸਬਦ’ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੁਆਰਾ, ਜਗਿਆਸੂ ਅੰਦਰ ਅਨੇਕਾਂ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਰੂਪੀ ‘ਹੀਰੇ’ ਤੇ ‘ਜਵਾਹਰਾਤ’ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਸਰੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੇਮ ਦੁਆਰਾ, ‘ਆਢ ਦਾਮ ਕੋ ਛੀਪਰੇ ਹੋਇਓ ਲਾਖੀਣਾ’ ਦੀ ਨਿਆਈ, ਜਗਿਆਸੂ ਦੈਵੀ ਸੰਪਦਾ ਯਾ ‘ਖਜ਼ਾਨੇ’ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

“ਤਿਸਹਿ ਪਰਾਪਤਿ ਲਾਲੁ, ਜੋ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਰਸੈ ॥” (ਪੰਨਾ- 963)

“ਅੰਦਰਿ ਹੀਰਾ ਲਾਲੁ ਬਣਾਇਆ ॥

ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਰਖਿ ਪਰਖਾਇਆ ॥” (ਪੰਨਾ—112)

Pure immaculate and truthful are the persons, who profess love for the One Lord 910

They, who are imbued with the Name are pure. They walk according to True Guru's will. 234

With the Name, my soul and body are rendered pure and God has come to abide in my mind 601

O Lord, Thou Thyself are pure and pure are Thine slaves, who ponder over the Guru's word 1155

Through the Guru's word, the mind becomes immaculate and the mind's ego is stilled 1334

To link our internal ‘light’ with the ‘Primal-Light’ is the principal goal or target. of human life Therefore it is through the cultivation of the *Shabad* or Word;ess-Word that a seeker can distance himself from egotism in the *Sadh Sangat*, the company of the holy and merge with the Primal Being *Waheguru*.

The soul is God and He is obtained by pondering over the Name 1031

Through the Name, man's mind is illumined, he abides in peace and his light blends with the Supreme Light 1068

Nanak through the True Name, the Lord pardons the mortal and ushering him into His presence, unites him with Himself 854

By the Guru's gospel the True Lord is ever known. By meeting the True Lord happiness is gained 128

In the *Sadh Sangat*, the company of the holy, the seeker can attain ‘jewels’ and ‘jems’, the embodiment of numerous virtues, through the cultivation of the ‘*Guru's Shabad* or Wordless-Word’. In other words, like the (quotation in *Gurbani*) ‘*The calico-printer, worth half a shell, is now worth millions*’ the seeker becomes the owner of Divine Wealth or ‘treasure’.

He alone attains to his Beloved, who utters with Love the Guru's word 963

Within the mortal are produced jewels and rubies. By the Guru's instruction, man assays them the gets them assayed. 112

“ਪੀਉਂ ਦਾਦੇ ਕਾ ਖੋਲਿ ਡਿਠਾ ਖਜਾਨਾ,
ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮਨਿ ਭਇਆ ਨਿਧਾਨਾ ॥” (ਪੰਨਾ—186)

ਪਿਛਲੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਸਬਦੁ’ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੂਖਮ ਤੇ ਸਬੂਲ ਗੁਣ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ।

ਹਰ ਧਰਮ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ, ‘ਨਾਮੁ’ ਤੇ ‘ਨਾਮੁ’ ਦੀ ‘ਪ੍ਰਾਪਤੀ’ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ, ‘ਸਬਦੁ’ ਅਤੇ ‘ਨਾਮੁ’ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

“ਸਬਦੇ ਹੀ ਨਾਉ ਉਪਜੈ, ਸਬਦੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਆ ॥”
(ਪੰਨਾ—644)

‘ਗੁਰਮੁਖਿ ਬਾਣੀ ਨਾਮੁ ਹੈ, ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਵਸਾਈ ॥’ (ਪੰਨਾ—1239)

“ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਅਪਾਰਾ, ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਿਆਰਾ,
ਨਾਮੇ ਨਉਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥” (ਪੰਨਾ—569)

‘ਸਬਦੁ’ ਅਤੇ ‘ਨਾਮੁ’—ਆਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਦੋ ਪੱਖ ਹਨ ।

‘ਸਬਦੁ’—ਇਲਾਹੀ ‘ਹੋਂਦ’ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ।

‘ਨਾਮੁ’—ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ ।

ਦੂਜੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ, ‘ਸਬਦੁ’ ਅਤੇ ‘ਨਾਮੁ’ ਦੋਨੋਂ ਹੀ—ਇਕੋ ‘ਆਤਮ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼’ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਹਨ ।

ਰਾਤ ਦੇ ਘੁਪ ਹਨੇਰ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਝਉਲੇ, ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਅਨੇਕਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਠੱਕਰਾਂ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਕੀੜੇ, ਮਕੋੜੇ, ਮੱਛਰ, ਸੱਪ, ਚੋਰ, ਡਾਕੂ, ਆਦਿ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ।

ਪਰ ਜਦ ਸੂਰਜ ਚੜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ :—

ਹਨੇਰ ਆਪੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਕੀੜੇ ਮਕੋੜੇ ਛਾਈਂ-ਮਾਈਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਚੋਰ ਡਾਕੂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਮੱਛਰ, ਸੱਪ ਆਦਿ ਲੁਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਝਉਲੇ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ ।

ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

*When I opened and saw the treasure of my father, and grand father,
my soul, then, became immensely pleased.* 186

It has been mentioned in the previous lekhs (writings) that all **subtle and gross virtues of the Primal Lord are present in the ‘Shabad or Wordless-Word’.**

Every religion and religious text mentions ‘Naam’ and the attainment of ‘Naam’. Therefore in the light of *Gurbani* it is essential to clarify the thoughts related to ‘Shabad or Wordless Word’ and ‘Naam or Name’.

By Guru's instruction, the Name wells up in the mind and by Guru's instruction, the mortal is united in the Lord's union 644

The Supreme Guru's word is the Lord's name and this Name, I enshrine in my mind 1239

Within them is the infinite sweet Name of God, and through the Name, they obtain the nine treasures 569

‘Shabad or Wordless-Word’ and ‘Naam or Name’ are the two aspects of Divine Illumination.

‘Shabad or Wordless-Word,’ is the symbol of Divine ‘Presence’.

‘Naam or Name’ is the living extension of this illumination.

In other words, both ‘Shabad or Wordless-Word’ and ‘Naam or Name’ are the symbols and manifestation of ‘Divine-Presence’.

In the pitch darkness of nightfall, we experience vagueness, doubt-ambiguity, (and in this state) we make numerous mistakes, we stumble and insects, worms, mosquitoes, snakes, thieves, robbers etc. launch attack on us.

But when the sun rises then:-

the darkness moves away by itself.

insects and worms disappear.

thieves and robbers take flight.

mosquitoes, snakes etc. go into hiding.

indistinctness does not remain.

doubts-ambiguities take leave

ਠੱਕਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਈਦਾ ਹੈ।

ਹਨੇਰੇ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕ ਬਲਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਈਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਣ, ਜਿਹਾ ਕਿ ਚਾਨਣ, ਗਰਮੀ, ਸ਼ਕਤੀ, ਜੀਵਨ-ਰੋਂ ਵਰਗੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਬਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਲੈਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸੁਖਦਾਈ, ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਅਤੇ ਸਫਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

ਐਨ ਏਸੇ ਤਰਾਂ-ਸਾਡੇ ਅੰਤਰਗਤ ਮਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹੈ।

ਮਨ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਦੇ ਘੁਪ ਹਨੇਰ ਵਿਚ 'ਹਉਮੈ' ਦਾ 'ਭਰਮ-ਭੁਲਾਵਾ' ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਅਨੇਕਾਂ ਦੁਖ ਕਲੇਸ਼ ਭੋਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣਾ 'ਹੀਰੋ ਜੈਸਾ ਜਨਮ ਅਜਾਂਦੀ ਗਵਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

“ਪਲਚਿ ਪਲਚਿ ਸਗਲੀ ਮੂਈ ਬੂਠੇ ਧੰਧੈ ਮੋਹੁ ॥” (4—133)

'ਸਾਧ ਸੰਗਤ' ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੀ ਮਾਇਕੀ ਨੀਂਦ ਖੁਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 'ਨਾਮ-ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ 'ਸਬਦ' ਦਾ ਸਾਡੇ ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ 'ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਮਾਇਆ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖੇ ਉਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰਾਂ, ਸਾਡੇ ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ, 'ਸਬਦ' ਅਥਵਾ 'ਨਾਮ' ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ 'ਗੁਣ' ਅਤੇ ਬਰਕਤਾਂ 'ਪ੍ਰਦਾਨ ਪਵੇਸ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹਾ ਕਿ :—

ਮਨ ਇਕਾਗਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਮਨ ਸ਼ਾਂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਮਨ ਸੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਮਨ ਵਿਚ ਖੇਡਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ

ਆਤਮਿਕ ਖਿਚ ਪੈਂਦੀ ਹੈ

ਸਿਮਰਨ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਮਰਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਸਿਮਰਨ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਦਇਆ-ਖਿਮਾ ਉਪਜਦੀ ਹੈ

ਸੇਵਾ ਭਾਵਨੀ ਦਾ ਚਾਉ ਆਉਂਦਾ ਹੈ

ਸਬਦ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਰੁਣ-ਬ੍ਰੁਣ ਛਿੜਦੀ ਹੈ

ਆਤਮ ਕਲਾ ਵਰਤਦੀ ਹੈ

ਅਨਹਦ ਧੁਨੀ ਵਜਦੀ ਹੈ

stumbling is avoided

(and we) saves (ourselves) from numerous calamities.

Apart from this, we take advantage from the **numerous blessings of all the virtues of the sunlight** like light, heat, power, and life-current and **make our life comfortable, fulfilling and successful.**

Exactly in the same way is the condition of our innate mind.

In the pitch darkness of *Maya* or materialism, the mind is deluded by 'egotism's' 'doubt-fallacy' and this is the reason why we continue to face difficulties and conflicts and quite unnecessarily, we keep wasting away our 'pearl' like birth.

Being entangled and enmeshed in the love of false occupations the whole world had perished

133

Through the '*Sadh Sangat*' the company of the holy, we are awakened from our sleep of materialism and with the aid of '*Naam* or Name' the **illumination of the 'Shabad or Wordles-Word' takes place in our innate self.** With this light, all **doubt-fallacies of *Maya* or materialism disappear.** In this way **numerous 'virtues' and blessings of the 'Shabad' or 'Naam' manifest within and become part of our innate self.** For example:-

the mind gets focused

the mind calms down

the mind experiences peace

there is joy in the mind

there is a divine pull

(one) feels like doing *Simran*

Simran gets ingrained

Simran goes on spontaneously

mercy-forgiveness springs forth

there is an urge to indulge in *sewa* or service

(one) gets absorbed in the *Shabad* or Word

Celestial Melody begins

Divine Power comes into being

Unstruck Melody Resounds

ਪ੍ਰਿਮ-ਰਸ ਚਖਦਾ ਹੈ
 ਪ੍ਰਿਮ-ਪਿਆਲਾ ਪੀਂਦਾ ਹੈ
 ਨਾਮ ਦਾ ਸੋਮਾ ਫੁਟਦਾ ਹੈ
 ਅਨਹਦ ਨਾਦ ਸੁਣਦਾ ਹੈ
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭੋਜਨ ਛਕਦਾ ਹੈ
 ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
 ਕੋਬਿੰਦ ਕੱਜਦਾ ਹੈ
 ਅਨੰਤ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ
 ਨਾਮ ਖੁਮਾਰੀ ਚੜਦੀ ਹੈ
 ਅਲਮਸਤ ਮਤਮਾਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 'ਸਬਦ' ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਤਰਾਂ ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ-‘ਠੋਕ ਸੁਖੀ’ ਅਤੇ ‘ਪ੍ਰਲੋਕ ਸੁਹੇਲਾ’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

experiences the relish of Divine Love
 quaffs (or drinks) the Goblet of Love
 the fountain of *Naam* or Name springs forth
 (one) hears Unstruck Sound
 (one) eats the Food of Immortality
 (one) dwells in the Real House (within)
 the Lord Thunders
 experiences endless bliss
 the Intoxication of the *Naam* or Name arises
 becoming unceasingly carefree
 the experience of the *Shabad* or Wordless-Word takes place.

In this way our life becomes peaceful in this world and soothing in the next.